

bagland er, at få arbejdsgiverne til at forstå, at deres ansvar altså også skal indfries.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg skal ikke blande mig i arbejdsministerens og hr. Helge Sanders diskussion om, hvorfor Vestres landsmøde fik mad for sent; det drejer sig om højskole og dagpenge og uddannelsesorlov.

Det er selvfølgelig rigtigt, at hvis vi har et menneske, som er berettiget til uddannelsesorlov, kan vedkommende bruge orloven til et højskoleophold, men hvis det drejer sig om et menneske, et ungt menneske, der bliver arbejdsløs og dermed går på dagpenge og ikke er kommet seks måneder hen og skal have sit uddannelses-tilbud, var det da fornuftigt, at vedkommende i den periode, der gik indtil da, kunne tage et kursus på en højskole.

Det er jo både højskoleophold, fordi det er heldags, og weekendkurser, man er forhindret i at deltage i. Og det er dér, vi synes, at det er så ufornuftigt. I stedet for at bruge sin tid aktivt – det er jo aktivt, det er ikke aktivering, det er aktivt – hvilket da er meget bedre end at skulle bruge den passivt og få at vide: Ved du hvad, du skal hen og vente på, at du skal have dit halvandet-års-tilbud. Det er dér, vi synes, at det er ufornuftigt.

Der er en hel del unge mennesker, som på den måde bliver klar over, at de godt kan finde ud af noget, og det er derfor, jeg synes, at man måske kunne justere det i forhold til i dag. I stedet for helt at sløjfe det kunne man da have tænkt på, om det ikke kunne bruges fornuftigt i det her uddannelsesforløbsprojekt, som regeringen selv lægger op til.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (for beslutningsforslagenes vedkommende anden (sidste)) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Med hensyn til udvalgsbehandlingen stiller jeg følgende forslag:

Lovforslaget og forslagene til folketingsbeslutning under punkterne 9-11 henvises til Arbejdsmarkedsudvalget, og forslaget til folke-

tingsbeslutning under punkt 12 henvises til Uddannelsesudvalget.

Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af lovforslag nr. L 16: Forslag til lov om ændring af lov om orlov og lov om arbejdsmarkedsuddannelser. (Samordning af godtgørelser i forbindelse med voksen- og efteruddannelse m.v.).

Af arbejdsministeren (Jytte Andersen).
(Fremsat 4/10 95).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forhandling

Poul Erik Dyrland (S):

Hele sommeren har der været diskuteret uddannelse af unge, samt voksen- og efteruddannelse – ikke uden grund; der er et stort behov.

Som det fremgår af den skriftlige fremsættelsestale til dette forslag, afslører arbejdsministeren, på hvilke områder der skal sættes ind for at forbedre mulighederne for uddannelse for de mange, der har behov. Arbejdsministeren afslører, at der er blevet fremsat en række forslag med det formål at styrke og harmonisere den samlede indsats.

I den socialdemokratiske folketingsgruppe er vi meget, meget tilfredse med, at der nu lægges op til en række ændringer. Jeg vil ikke her kommentere de enkelte områder specifikt. Det bliver der lejlighed til senere. Jeg vil dog ikke undlade at sige, at vi i den socialdemokratiske folketingsgruppe er yderst tilfredse med, at regeringen satser på, at der skal være frit optag til voksen- og efteruddannelserne, samtidig med at man har øje for, at kvaliteten i uddannelserne og kurserne skal være høj.

Regeringen har et særligt øje for de kortuddannede. Det er vi i Socialdemokratiet glade for. Vi glæder os over, at der for disse grupper bliver skabt flere muligheder. Vi er opmærksom på hele barrierediskussionen.

Vi har tidligere her i Folketinget diskuteret voksenerhvervsuddannelser og merit – ikke uden grund. Som arbejdsministeren rigtigt påpeger, er der stadig op imod en million danskere i arbejdsstyrken, der ikke har en kompetencegivende erhvervsuddannelse.

Det går alt for langsomt med at få voksne i erhvervsuddannelse, og jeg synes ikke, at de forventninger, som jeg føler mange havde, da vi i sin tid vedtog B 48 om voksenerhvervsuddannelser (folketingssamlingen 1991-92), er blevet indfriet.

I nogle områder både geografisk og fagligt er der behov for faglært arbejdskraft, så nu handler det om at nedbryde de barrierer, vi ved der er, og som i dag hindrer, at voksenerhvervsuddannelsen udvikler sig i det tempo, man kunne ønske sig.

Arbejdsministeren peger på én af de barrierer, som efter min opfattelse er iøjnefaldende: samarbejdet mellem skolesystemerne og samarbejdet inden for de enkelte skolesystemer. Her er der noget at tage fat på. Samarbejdet skal være bedre.

I sommerens løb har diskussionen om den fremtidige indsats omfattet debatten om systemer. Der har været nævnt forskellige modeller til, hvordan man finder den mest hensigtsmæssige måde at gennemføre den forøgede indsats på. I den socialdemokratiske folketingsgruppe er vi overordentlig godt tilfredse med, at regeringen har valgt at holde fast ved orlovsmodellen.

Som konsekvens af den holdning omfatter det lovforslag, vi her behandler, en række ændringer i lov om orlov, som har til formål at ligestille, eller skal vi kalde det sidestille ledige med dem, der er i arbejde.

Muligheden for at få bevilget uddannelsesorlov bliver ens, hvad enten man er i arbejde eller ledig. Retten til børneorlov gøres ens. Endelig indføres der et princip om, at ledige, der ønsker at uddanne sig, først og fremmest skal anvende den orlovsrettighed, man har som ledig. Dette afskærer ikke en ledig fra at deltage i forskellige former for uddannelse, efter at orlovsretten er opbrugt. Netop denne positive vinkel synes vi er værd at fremhæve.

Et centralt punkt i lovforslaget er, at der nu stilles en række krav til dem, der er på orlov, og til de arbejdsgivere, som har sagt ja til, at medarbejderen får sabbatorlov. Nogle vil kalde det stramninger. I så fald er der tale om stramninger, vi i den socialdemokratiske folketingsgrup-

pe hilser velkommen: Har man uddannelsesorlov, skal man deltage i uddannelse, har man børneorlov, skal man passe børn, og har man sagt ja til at ansætte erstatningsarbejdskraft, ja, så skal man selvfølgelig ansætte denne arbejdskraft.

Jeg tror, alle her i Folketinget er enige i, at der skal gøres noget særligt for de unge under 25 år. Det er meget, meget vigtigt, at der ikke er hindringer eller fristelser, der betyder, at unge fravælger uddannelse. Det er også vigtigt, at unge behandles nogenlunde ens, mens de er i uddannelse. Det gælder også de ydelser, de unge kan oppebære, når de uddanner sig.

Derfor er vi i Socialdemokratiet tilfredse med, at det nu fastslås, at lov om arbejdsmarkedsuddannelser ændres således, at de ydelser, der gives, når man uddanner sig som et led i aktive-ring, er ens, hvad enten man er i a-kasse eller er kontanthjælpsmodtager, samt at ydelserne bliver harmoniseret i retning af, hvad andre unge modtager i ydelse, når de er i uddannelse.

Det er vist fremgået tydeligt nok af min ordførertale, at Socialdemokratiet støtter dette lovforslag.

Ulla Tørnæs (V):

I forbindelse med den finanslovaftale, som Venstre og Det Konservative Folkeparti indgik med regeringen sidste år, blev det annonceret, at regeringen ville fremsætte en voksen- og efteruddannelsesreform, der skulle træde i kraft den 1. januar 1996.

Nu, stort set et år efter at sidste års finanslovaftale blev indgået, må man sige, at det absolut er sidste ud kald for regeringen, hvis den skal nå at opfylde sine egne målsætninger om, at en reform skal træde i kraft den 1. januar 1996. Det er i sidste time, regeringen nu endelig synes at være blevet enig internt om i hvert fald en del af den kommende voksen- og efteruddannelsesreform.

Men jeg synes, at det er meget sigende for hele den proces og debat, som vi har været vidner til i det forløbne år, at arbejdsministeren i dette forslag, som vi her har til behandling, i den skriftlige fremsættelse taler om lovforslag, der endnu ikke er fremsat. Det finder jeg er en særdeles besynderlig fremgangsmåde.

Men regeringen har altså valgt at dele voksen- og efteruddannelsesreformen op og på den måde forsøge at gennemføre en reform og gøre den mere spiselig for alle parter ved at gennemføre den stykvis og delt frem for at tage den helt

store gennemgribende reform på én gang. Hvis det var sket, kunne vi da i det mindste have fået et overordnet overblik over, hvad det egentlig er, regeringen ønsker på dette her område.

Men i Venstre afventer vi naturligvis fortsat med spænding det eller de forslag, som ministeren omtaler i den skriftlige fremsættelsestale, for det er jo i virkeligheden det, der er det vigtigste, og som vi stadig mangler. Jeg skal derfor her undlade at kommentere den del af ministerens skriftlige fremsættelsestale, der handler om frit optag, efterspørgselsstyring osv., osv.

Venstre og Det Konservative Folkeparti har i »Reform '96« foreslået en række opstramninger af orlovsordningerne. Vi ønsker at genindføre ansvarlige orlovsordninger. Lønmodtagernes ret til børnepasningsorlov foreslår vi ændret til aftalefrihed. For at modvirke flaskehalse og uhensigtsmæssig mangel på arbejdskraft på arbejdsmarkedet skal orlov være baseret på en frivillig aftale mellem arbejdstager og arbejdsgiver, og så skal der generelt indføres et genbesættelseskrav, hvilket vil medføre, at ledige ikke længere skal kunne gå på orlov, og hvilket til gengæld vil sikre en ledig plads på arbejdsmarkedet.

Til gengæld hilser vi forslaget om at følge op på, at den uddannelse, hvortil der er tildelt orlov, nu også reelt følges af orlovstageren, særdeles velkommen. Det må naturligvis sikres, at denne kontrol bliver udmøntet efter hensigten, og derfor er det nødvendigt at bede arbejdsministeren redegøre for, hvordan det tænkes, at denne kontrol egentlig skal udmøntes.

Vort udgangspunkt er som nævnt, at ledige ikke skal kunne bevilges orlov, men det er trods alt positivt, at regeringen nu lægger op til et begreb, der kaldes passiv rådighed, hvad det så end måtte betyde. Men i hvert fald hedder det ifølge bemærkningerne til lovforslaget, at AF får mulighed for at formidle ledige til aktuelle job, selv om de deltager i uddannelse.

Passiv rådighed rejser efter min opfattelse en række spørgsmål, men det er naturligvis vigtigt, at der i givet fald sker en opstramning af AF's procedure omkring formidling for at sikre, at der reelt bliver tale om en strammere rådighedsforpligtelse ved deltagelse i uddannelse. En naturlig konsekvens af passiv rådighed må naturligvis være, at et afslag til et formidlet job under uddannelsesorlov har samme konsekvens som ved passiv ledighed.

Endelig vil jeg gerne efterlyse en begrundelse for de administrative opstramninger, der lægges

op til vedrørende selvstændige erhvervsdrivendes adgang til orlov. Venstre kan under ingen omstændigheder acceptere den forskelsbehandling og forringelse, der lægges op til over for selvstændige erhvervsdrivende. Og frem for alt mener jeg, at arbejdsministeren skylder os en forklaring på, hvorfor dette overhovedet er medtaget i forslaget.

Med hensyn til de foreslåede ændringer i lov om arbejdsmarkedsuddannelse skal jeg igen henvise til Venstres og Det Konservative Folkepartis forslag »Reform '96« om ændringer af dagpengesystemet.

Pia Christmas-Møller (KF):

Det er et noget specielt forslag og en meget speciel fremsættelsestale, der følger dette forslag. Det specielle er, at der vies så megen plads til noget, som ikke er omfattet af lovforslaget.

Af de fem sider, som arbejdsministerens fremsættelsestale består af, er der hele tre sider til forhold, som overhovedet ikke er en del af lovforslaget, men noget, som vi kan forvente vil komme som lovforslag på et senere tidspunkt.

Netop fordi det ikke er indeholdt i lovforslaget, vil jeg heller ikke begynde at kommentere på det nu. Lad os se det konkrete lovforslag og til den tid tage diskussionen om en egentlig arbejdsmarkedsuddannelsesreform.

Med hensyn til det konkrete i lovforslaget vil jeg sige, at der er positive elementer i det. Det er positivt, at regeringen nu indser, at de nuværende orlovsordninger ikke er holdbare, og at de på en række områder kan virke direkte flaskehalsfremkaldende. Det er lidt ærgerligt, at regeringen først indser det nu, for man vidste det jo sådan set godt, allerede da man ændrede den oprindelige orlovsordning.

Det Konservative Folkeparti har gang på gang sagt, at orlovsordningerne ikke er givet som en permanent velfærdsskole, men derimod som et instrument, der kan imødekomme et midlertidigt behov, der er på arbejdsmarkedet, et behov for, at nogle mennesker, der har meget at se til på arbejdspladsen, kan få lidt tid til at passe børn, til at efteruddanne sig m.v. i en situation, hvor vi har mere end 300.000 ledige i arbejdsløsheds køen, som gerne vil ind og have en mulighed for at vedligeholde arbejdsevnen på arbejdsmarkedet. I den situation er det rimeligt at have nogle orlovsordninger.

Den oprindelige ordning var da også skruet sammen, så både de beskæftigede og de arbejdsløse ville få fordel af den. Den oprinde-

lige ordning var skruet sammen, så det var frivilligt for både arbejdstagere og arbejdsgivere at aftale sig frem til orlovsordninger. Den oprindelige orlovsordning var skruet sammen på en sådan måde, at de ledige blev sikret en reel chance for at komme ind på arbejdsmarkedet. Det skete ved, at der var et krav om genbesættelse.

Og netop denne konstruktion: frivillighed både for arbejdsgiver og arbejdstager og krav om genbesættelse gjorde, at ordningen var sikret på en sådan måde, at det ikke ville være flaskehalsfremkaldende. Det ændrede rødkløver-regeringen med ét mandats flertal i 1993. Og vi har set virkningerne, tydeligst selvfølgelig på sygeplejerskeområdet, men også andre brancher er nu truet af flaskehalse, som bl.a. er fremprovokeret af orlovsordningerne. Det er et reelt problem, og det skal der gøres noget ved.

Derfor stiller Det Konservative Folkeparti sammen med Venstre krav om, at man tilbagefører orlovsordningerne på en sådan måde, at de tilgodeser det oprindelige formål.

Men når det er sagt, så skal der også kvitteres for, at regeringen er begyndt at bevæge sig lidt i den rigtige retning. Og det er udmærket, at man nu har indset, at der er behov for at modregne orlovsperioder i ledighedsperioden. Det er udmærket. Det er også udmærket, at man prøver at begrænse børnepasningsorloven.

Men jeg synes, at jeg savner en reel argumentation for, at man igen skal til at diskriminere de selvstændige erhvervsdrivende. Jeg kan overhovedet ikke se, hvorfor der skal gøres forskel på de selvstændige og lønmodtagerne. Oven i købet forsøger man at iklæde det et klædestykke, hvorefter det skal være lighed mellem lønmodtagere og selvstændige, der skal være bevæggrunden for forslaget. Det er overhovedet ikke nogen ligestilling; tværtimod er det en diskrimination af de selvstændige.

Jeg kan ikke se, hvorfor de selvstændige ikke skal stilles over for præcis de samme muligheder, rettigheder og pligter som lønmodtagerne. Hvorfor skal de selvstændige ikke have mulighed for at aftale sig frem til yderligere orlov, når lønmodtagerne skal have denne ret? Hvorfor skal det ikke være muligt for selvstændige at tage en snak med arbejdsformidlingen om de fremtidige beskæftigelsesmuligheder? Og hvis de er ringe, skal det være muligt for de selvstændige at aftale sig frem til en forlænget børneorlov.

Det er et punkt, som vi vil fremføre med styrke i de kommende forhandlinger, og i det hele taget håber vi, at regeringen vil være lydhør over for vore argumenter. Det er – som sagt tidligere – en forudsætning for, at vi kan gå ind i noget, det ligner et forlig omkring den samlede pakke.

Som sagt i indledningen vil jeg ikke på nuværende tidspunkt kommentere det, der i fremsættelsestalen – og også i en stor del af bemærkningerne til lovforslaget – vedrører en voksen- og efteruddannelsesreform på arbejdsmarkedet, i og med at det faktisk ikke er omfattet af selve lovforslagets egentlige paragraffer. Den diskussion må vi have til gode.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrlund (S):

Jeg synes, at vi endnu en gang har fået konstateret i vores orlovsdiskussion, at Venstre og De Konservative aller-, aller-, allerdybest inde er lodret imod orlovsordninger, selv om jeg erkender, at fru Pia Christmas-Møller her fra talerstolen for et øjeblik siden forsøgte at trække nogle positive vinkler på orlovsordninger frem.

Og så synes jeg egentlig, at det er utroligt, at det kan lykkes på denne talerstol og på så kort tid at stå og være så selvmodsigende, som fru Pia Christmas-Møller var for et øjeblik siden.

Man efterlyser fra konservativ side, at hvis man i det hele taget skal have orlov, skal det i det mindste være aftalebaseret. Hvad er det nu, vi lægger op til? Vi lægger op til nogle rettigheder, nogle rettigheder, som er ens for alle: ret til orlov på 13 henholdsvis 26 uger. Rettighederne er ens for alle – også for selvstændige erhvervsdrivende.

Det, vi så i øvrigt efterfølgende lægger op til, er præcis det, fru Pia Christmas-Møller står her og efterlyser, nemlig at hvis man skal have orlov ud over dette, skal det aftales med arbejdsgiveren. Her kommer vi altså ind i frivilligheden og det individuelle skøn, osv., osv., osv. Og det skal selvfølgelig også gælde for selvstændige erhvervsdrivende. Problemet for disse mennesker er, at de ikke har nogen at aftale det med – det ved jeg godt, det kan jeg godt indse – og derfor må det også være sådan, at vi sikrer en ret, og så er der ellers frivillighed efterfølgende.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg er nødt til at skuffe hr. Poul Erik Dyrlund. Jeg var ikke selvmodsigende i mit første indlæg,

og jeg vil bede hr. Dyrlund om at kontrollere det ved udskriften, der måtte komme senere.

Vi vedstår os, at vi gennemførte orlovsordningerne, og jeg har allerede sagt én gang i dag, at det ikke var givet som et velfærdsgode af permanent karakter. Det var givet i en situation, hvor der var et behov blandt de arbejdsløse og et behov blandt de meget stressede på arbejdsmarkedet. Og her var det faktisk et columbusæg, at man kunne indføre nogle orlovsordninger, som imødekom begge behov, og oven i købet på en sådan måde, at staten sparede penge. Det er det ene.

Også på det andet punkt må jeg skuffe hr. Poul Erik Dyrlund, som åbenbart ikke selv er klar over, hvad det er, regeringen har foreslået. Hr. Poul Erik Dyrlund siger, at reglerne er ens for lønmodtagere og selvstændige. Nej, det er de ikke. Lønmodtagere kan få ret til 26 ugers orlov, når de har børn i alderen 0-1 år. Det kan selvstændige også. Når lønmodtageren har børn, der er ældre end 1 år, lægger lovforslaget op til, at man kun kan få 13 ugers orlov retsbestemt. Her kan selvstændige få 26 uger. Det er altså umiddelbart en fordel for de selvstændige.

Pointen er, at lønmodtageren kan aftale sig frem til yderligere orlovsperioder ud over de 13 uger og ud over de 26 uger, hvilket de selvstændige ikke kan efter dette forslag. Jeg kan ikke se visdommen i at lave denne forskel. Jeg kan ikke se visdommen i, hvorfor de 13 og de 26 uger ikke skal være ens både for lønmodtagere og for selvstændige med den mulige overbygning, at man kan tale sig til rette om yderligere orlovsperioder. Jeg kan ikke se bevæggrunden for forskellen, og jeg køber overhovedet ikke det dér med, at det er sværere at kontrollere, om selvstændige nu også går på orlov. Det er sniksnak. Det er alene et spørgsmål om metode.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrlund (S):

Jeg har stadig væk svært ved at se forskellen, for sandheden er jo, at når vi taler om orlov ud over 26 uger, skal den være aftalebaseret, og jeg er parat til her og nu at indgå et væddemål med fru Pia Christmas-Møller om, at i tusindvis af lønmodtagere vil få nej, når de henvender sig til arbejdsgiveren om at få udvidet orloven ud over de 26 uger. Det er jo det, der er sagen i dag. Det er det, masser af lønmodtagere løber ind i i dag, når man skal træffe aftale ud over 26 uger.

Der er ingen forskel på de her to grupper, når det endelig kommer til stykket. Jeg kan ikke få øje på den.

Der er så den positive vinkel, at der glædeligtvis er grupper af fornuftige arbejdsgivere, der kan se et perspektiv i, at deres personale uddanner sig i større omfang end 26 uger, og at deres personale udnytter de fulde rettigheder og de fulde muligheder for en børneorlov, og her kan man så aftale. Men der skal jo være en aftalepart; det er jo det centrale. Aftaleparten skal være der, og det er den ikke set i relation til selvstændige erhvervsdrivende.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Nu har vi altså fået fastslået, at hr. Poul Erik Dyrlund er enig med mig i, at lovforslaget ikke lægger op til at give lønmodtagere og selvstændige ens rettigheder. Det var hr. Poul Erik Dyrlands første påstand; den er tilbagevist. Godt. Det næste er så, at nu begynder hr. Poul Erik Dyrlund at bortforklare, hvorfor det er nødvendigt at have disse forskelligheder.

Det er rigtigt, at orlovsperioder ud over de 26 uger skal være aftalebaseret ifølge forslaget. Ja, fint nok. Men hvorfor skal det ikke også være muligt for selvstændige, som jo skal dokumentere, at de er på orlov, ved netop at opfylde et genbesættelseskrav, som ikke eksisterer for lønmodtagere? Der findes vel ikke nogen mere effektiv kontrol end netop det forhold, at der stilles som krav, at en anden kommer ind i virksomheden.

Jeg synes, hr. Poul Erik Dyrlund bør revurdere denne del af forslaget, tænke sig om en ekstra gang og forholde sig lidt til den kendsgerning, at det vel ikke kan være rigtigt, at man, specielt fordi man er lønmodtager, skal have nogle ekstra muligheder. Det må da være rimeligt, at dagpengelovgivningen, så vidt det overhovedet kan lade sig gøre, stiller de to grupper ens.

Hr. Poul Erik Dyrlund siger, at der vil være mange lønmodtagere, der vil få nej af arbejdsgiveren, når de spørger, om de kan få forlænget orloven. Det er måske rigtigt. Godt nok. Der vil formentlig også være mange selvstændige, som får nej af arbejdsformidlingen, fordi der ikke kan anvises kvalificeret arbejdskraft til at gå ind i stillingen eller af andre arbejdspolitiske grunde. Her er AF modparten. Det er jo indlagt i lovforslaget. Det beklager vi ikke, for selvfølgelig skal der også være kontrol, når det drejer sig om de selvstændige.

Jeg kan bare ikke se pointen i, at man nu skal lave forskel på de to grupper. Nu har vi kæmpet i årevis for at sidestille disse grupper. Det er jo et parallelt forløb med skyldig hensyntagen til, at det er forskellige vilkår, de arbejder under, men hvor man alligevel har forsøgt at sikre dem nogenlunde lige muligheder. Hvorfor skal man nu til at rulle tilbage fra det princip, som vi langt om længe har opnået stor enighed om her i Folketinget?

Aage Frandsen (SF):

Selv om også højresiden af Folketingssalen taler pænt om orlov, er det jo en helt, helt anden tilgang til orlov, man har, for det er tilsyneladende sådan, at orlov kun skal bruges, når der er overskud af arbejdskraft, når der er for mange på arbejdsmarkedet. Så kan de passe børn, eller de kan eventuelt tage lidt uddannelse.

Baggrunden for, at det overhovedet kunne lade sig gøre at få noget igennem under en borgerlig regering, var, at det drejede sig om børnepasningsorlovens forgænger – den hed vist dengang forældreorlov, da den kom i 1992 – og den slog også kun meget begrænset igennem, for der var, som også fru Pia Christmas-Møller siger, tale om, at det var aftalebaseret, og at der skulle ske genbesættelse; så vidt jeg husker, må det have været sådan. Der var i hvert fald tale om genbesættelse, og det betød jo, at der var forholdsvis få, der valgte den.

Da der så senere blev tale om, at det blev en ret at tage børnepasningsorlov, og at der ikke nødvendigvis skulle ske genbesættelse, ja, så blev der langt flere, der søgte.

Det, der er vores opfattelse af de her ting, er, at retten til uddannelse og dermed uddannelsesorlov har et langt videre perspektiv end en arbejdsmarkedsforanstaltning. Det er et spørgsmål om de pågældende menneskers livskvalitet, et spørgsmål om personlig udvikling, og et spørgsmål om livslang uddannelse. Det er ideer, som i virkeligheden stammer tilbage fra 1980'erne.

Vi havde i SF et forslag fra 1983, må det have været, om sabbatorlov. Socialdemokratiet, SF og De Radikale havde forskellige forslag, som vi kaldte noget forskelligt, men bl.a. brugte vi udtrykket betalt frihed til uddannelse. Jeg tror også, Socialdemokratiet anvendte udtrykket. Det var en tanke om, at menneskene har ret til, når de har været et antal år på arbejdsmarkedet, at spare op til uddannelse så vidt muligt efter eget valg.

Og det er ikke tilfældigt, at sådan nogle ideer kan fostres i et land som Danmark, for vi har den tradition med, at der er noget, der hedder højskoler, og der er noget med, at man uddanner sig hele livet igennem. Grundtvig har heldigvis ikke levet forgæves – men altså tilsyneladende ovre i den side af salen, for dér tænker man hele tiden på, at det drejer sig om, hvad arbejdsmarkedet har brug for, og ikke andet.

Uddannelse sker også for at højne éns livskvalitet, for at opleve noget og for at udvikle sig og ikke nødvendigvis for lige at tjene penge i overmorgen. Hvis man havde tænkt sådan i forrige århundrede, var der meget, som vi i dag har glæde af, der aldrig nogen sinde havde set dagens lys.

Derfor ser vi hele uddannelsesorlovstankgangen som noget enormt positivt, og den del af regeringens forslag, der siger, at nu knæsetter man princippet om, at man hvert femte år ligesom har sparet op til uddannelsesorlov, som rigtigt.

Det, vi så selvfølgelig synes er ret så trist, også i forhold til meget andet, der ligger her, er, at når det gælder de arbejdsløses vilkår for at kunne tage en uddannelse, vil man også have, at de skal have én på tuden her. (*Arbejdsministeren* (Jytte Andersen): Nej!). Jo, de skal. Ja, det synes jeg jo ikke de skal, men det synes ministeren de skal, ved at man jo altså ikke kan forlænge sin dagpengeperiode ved hjælp af uddannelse.

Uanset hvad vi synes om det system, som man opbyggede tidligere, må man sige, at det var muligt for folk, der var arbejdsløse, at benytte sig af uddannelsesorlov og to gange via handlingsplan og forskelligt andet at strikke noget sammen, som i virkeligheden kunne give dem en voksenuddannelse; og det er der mange, der har benyttet sig af. Mange SiD-medlemmer har gjort det, og på den måde har de været i stand til at få uddannelser, der ikke bare var højskoleophold og den slags ting, men som i høj grad også var erhvervsorienterede.

Vi synes, at det er trist, at man skærer den mulighed væk, for ellers er det, som regeringen har lagt op til, når det drejer sig om et andet lovforslag, nemlig VUS-forslaget, jo noget, som gavner uddannelsesmulighederne for de kortuddannede – men kun for dem, der er i beskæftigelse, hvorimod vi synes, at man lader de arbejdsløse i stikken.

Selvfølgelig kan man sige, som hr. Poul Erik Dyrland siger, at man ligestiller dem. Ja, man ligestiller dem, det er rigtigt, og det er rigtigt, at

de arbejdsløse havde en fordel før, men de havde altså også det handicap, at de var arbejdsløse. Det var derfor, man havde givet dem den fordel. Vi synes altså, at det er forkert, at man fjerner den del af det.

Men ellers opfatter vi alle de ideer, der ligger omkring arbejdsmarkedsuddannelser og orlovsordninger til uddannelse, som enormt positive. Men der er altså så sandelig en alvorlig tidsel med hensyn til de arbejdsløses muligheder i det her lovforslag.

Tom Behnke (FP):

Da Fremskridtspartiets arbejdsmarkedspolitiske ordfører, fru Annette Just, ikke kan være til stede, har jeg lovet at sige noget i retning af følgende:

Hvis man laver en forsigtig opgørelse over det forslag, vi her behandler, viser det sig, at der mindst ti steder i forslaget er givet ministerbeføjelser, og det betyder så, at ministeren skal fastsætte nærmere regler, sådan som ministeren nu synes, det skal se ud, og ikke efter, hvordan Folketinget synes, det skal se ud.

Spørgsmålet er så: Hvad bliver egentlig konsekvenserne af forslaget? Hvad bliver de virkelige konsekvenser af forslaget? Ja, det er der ingen her i huset der ved bortset fra arbejdsministeren, for det bliver arbejdsministeren, der skal bestemme, hvordan forslaget skal udmøntes på en række punkter.

Det er vores holdning, at hvis ministeren vil have noget vedtaget her i Folketinget, må ministeren skrive, hvad det er, hun vil. Hvis ministeren fremsætter et forslag, hvor ministeren skriver, hvad det er, hun vil, så kan vi forholde os til det, så kan vi tage stilling til det, og så kan vi måske også være med til at vedtage det. Men vi vil ikke være med til at udstede ti blankocheck til arbejdsministeren, og bl.a. derfor kan Fremskridtspartiet ikke støtte forslaget.

Vibeke Peschardt (RV):

Det fremsatte lovforslag lægger op til justeringer i orlovsordningerne og i den samordning, regeringen mener bør finde sted af godtgørelser i forbindelse med voksen- og efteruddannelse.

Forslaget er ledsaget af meget fyldige bemærkninger, særlig på det område, der ikke lovgives for nu, nemlig et oplæg til de principper, regeringen tænker sig bør indgå i en kommende lovgivning på voksen- og efteruddannelsesområdet.

Jeg skal derfor især koncentrere mig om de justeringer, der er lagt op til omkring orlovsordningerne og godtgørelse i forbindelse med voksen- og efteruddannelserne.

Først om orlovsordningerne. De var ment som et konjunkturinstrument legitimeret af de ca. 350.000 arbejdsløse, der dengang var i det danske samfund. Udviklingen er nu vendt, og det er efter vores opfattelse en god grund til at kigge på ordningerne endnu en gang. Ordningerne er jo blevet, hvad man kan kalde en kanonsucces, og det, der sker nu, er opstramninger.

For uddannelsesorlovens vedkommende har der været rejst kritik af, at deltagelse i uddannelse stort set ikke skulle kunne dokumenteres. Det har regeringen lyttet til, og der bliver nu forhåbentlig lavet om på det, samtidig med at den uddannelsessøgende skal deltage aktivt i uddannelsen.

Der sker ligeledes en stramning, således at den lediges uddannelsesorlov medregnes i den samlede dagpengeperiode.

Efter forslaget strammes der endvidere op på rådighedsreglerne. Ledige skal stå til rådighed i uddannelsesorlovsperioden, medmindre a-kassen eller arbejdsformidlingen fraviger kravet om rådighed.

Børnepasningsordningerne strammes op for ledige, således at de svarer til den affalebaserede del af børnepasningsordningerne for beskæftigede, idet ledige nu skal godkendes af arbejdsformidlingen.

Det har vist sig i den periode, hvor vi har haft orlovsordningerne, at der kan opstå problemer omkring beskæftigede lønmodtageres retsstilling. Det har vist sig, at en del orlovspersoner fyres under orloven af den ene eller den anden grund. Derfor bliver der nu mulighed for at afbryde orloven og vende tilbage til ansættelsen med den virkning, at resten af orlovsperioden bortfalder.

Endelig indebærer forslaget ændringer i godtgørelsesreglerne.

Det Radikale Venstre kan støtte forslaget.

Jette Gottlieb (EL):

Et overordnet fundament for disse ordninger kunne være et spørgsmål om livslang uddannelse. Det kunne være et spørgsmål om øget selvværd. Det kunne være et spørgsmål om øget udfyldelse af arbejdsløshedsperioder med noget meningsfyldt.

Det er jo fint med en styret uddannelsesindsats. Det er fint med flere åbne kurser, og det er vældig fint med samarbejde inden for skolesystemerne. Men hvis alle de pæne ord står til troende, hvorfor må man så ikke tage orlov til uddannelse, lige når man er blevet ledig? Hvorfor skræmer man ned på de arbejdsløses uddannelsesmuligheder på orlov? Hvorfor kan man ikke opfatte uddannelse som en aktivitet? Hvorfor skal uddannelsesorlov så regnes med som arbejdsløshedstid? Og hvis man deltager i AMU-kursus, så sker der det samme.

Hvad ligger der i praksis i den passive rådighed? Ligger der et krav om, at arbejdsformidlingen skal fremskynde anvisning, eller må den lægge den pågældende i bunden af stakken, hvis der er andre ledige? Rådighed har jo hele tiden været et krav, når man gik på uddannelse. Det er noget, man skriver under på, når man tager af sted. Men hvad betyder den passive rådighed i praksis? Betyder det, at man skal afbryde sit AMU-kursus på fire uger med certifikat, som man i øvrigt har stået i kø et år for at komme med på, for – billedlig talt – at servere to dage på Venstres landsmøde?

Alt i alt er der meget i det her forslag, der foregår på forventet efterbevilling, og meget af det afhænger af en senere udformet administrativ praksis.

Forslaget, som det ligger nu, er og bliver et nedskærings- og begrænsningsforslag med hensyn til mulighederne for de ledige, og derfor kan vi ikke støtte det.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg vil gerne medgive fru Ulla Tørnæs og fru Pia Christmas-Møller, at det er en anden fremstilling af voksen/efteruddannelsesreformen, end man måske kunne vente. Jeg har nemlig i fremsættelsestalen valgt at give det samlede billede af, hvad vi i regeringen har fået af indtryk fra de drøftelser, der har været med arbejdsmarkedets parter. Og der har det simpelt hen ikke været muligt så hurtigt – for vi havde jo drøftelserne helt op til Folketingets åbning – at få lavet begge lovforslagene, nemlig det forslag, der handler om styring, det forslag, der handler om at kigge på udvalgsstrukturen i AMU-systemet, og det forslag, der handler om at få kigget på det indholdsmæssige; men det kommer meget hurtigt.

Når jeg har valgt at give en samlet fremstilling, er det, fordi jeg selv ville have efterspurgt det, hvis jeg havde siddet som opposition, hvis der kun var kommet en del af forslaget.

Den del af forslaget, der er kommet, er jo den del, der også knytter sig til forsikringsloven og aktiveringsloven, som vi tidligere har været inde på, så derfor er der den sammenhæng i forhold til orlovsdelen og i forhold til AMU-delen. Det har sådan set været et forsøg på en pædagogisk fremstilling og ikke et forsøg på at snyde nogen for et samlet overblik, vil jeg godt sige.

Så har jeg forstået, at både fru Ulla Tørnæs og fru Pia Christmas-Møller stadig taler om et meget statisk genbesættelseskrav. Det undrer mig en gang imellem, fordi jeg har indtryk af, at både fru Tørnæs og fru Pia Christmas-Møller fra tid til anden lader sig inspirere af, hvad der rent faktisk foregår i virksomhederne, og hvad der er af overvejelser i Arbejdsgiverforeningen.

Dermed være ikke sagt, at det er samme forbrødring eller sådan noget, bevar mig vel, men sådan en eller anden form for orientering og inspiration. Det har jeg dog indtryk af sker en gang imellem. Og dér hersker der faktisk en helt anden opfattelse af genbesættelseskravet; dér mener man faktisk, at det, at der ikke er et genbesættelseskrav, giver virksomhederne en meget bedre mulighed for en dynamisk personalepolitik, der er afpasset efter de virksomheders behov, som de nu har ansvar for, altså de dér arbejdsgivere og arbejdsledere.

Så dér har man faktisk et helt andet indtryk af genbesættelseskravet, der netop knytter sig til, at man godt vil tilrettelægge den produktion, som man nu har i forhold til ordreindgang m.v. Det giver et meget ufleksibelt system, hvis vi skal have et genbesættelseskrav.

Så glemmer man måske også at sige, at prisen for et genbesættelseskrav, som jo på den ene side godt kan lyde meget attraktivt, for så kunne der jo komme flere i arbejde, jo er, at man også vil fjerne retten til børnepasningsorlov. Det er den pris, som man skal betale, hvis man skal imødekomme genbesættelseskravet, og det siger man ikke så forfærdelig meget om fra Venstres og De Konservatives side.

Så har jeg det nok ligesom hr. Poul Erik Dyrland med den diskussion om de selvstændige. Dér må jeg sige, at moral er godt, men dobbeltmoral er tilsyneladende dobbelt så godt, for samtidig med at partierne gerne næsten vil have fjernet orlovsordningerne – det siger man rent faktisk; jeg har nemlig læst VK-reformen, og dér siger man faktisk, at i princippet skal orlovsordningerne afskaffes alle sammen – så tør man ikke rigtig stå ved det, og så gør man det sådan lidt i småbidder. Men i princippet vil man altså gerne have fjernet orlovsordningerne.

Det, vi gør her, er at sige: Nu vil vi gerne have indbygget orlovsordningerne lidt mere som en integreret del af arbejdsmarkedspolitikken, og derfor lægger vi vægt på, at der skal være en stærkere styring og lidt mere hånd i hanke med, om den uddannelsesorientering, de ledige har, også går i den retring, som man kan sige at arbejdsmarkedet har et behov for.

Og der er faktisk en ligestilling imellem beskæftigede og ledige i forhold til, hvor lange børnepasningsorlovene man kan have. Og som konsekvens deraf – for de selvstændige har jo ikke nogen arbejdsgiver – har vi halveret retten til børnepasningsorlov. Det er rigtigt forstået, men her er der altså tale om, at man ikke vil se nogen som helst form for stramning overhovedet, men det vil man altså gerne i forhold til de ledige.

Og hermed mine bemærkninger om det dér med moralen, som en gang imellem kan være lidt svær at forstå.

Så spørger fru Ulla Tørnæs, hvordan det er med kontrollen, og siger, at det ikke er med. Nej, der er lagt op til en bekendtgørelse efterfølgende, men jeg vil da godt sige, hvad det er, vi er ude på at få afdækket; jeg har på sin vis lovet Arbejdsmarkedsudvalget for et stykke tid siden, at det ville jeg tage med ved først givne lejlighed.

Det er f.eks. at få kontrolleret, om kursisten rent faktisk starter på en uddannelse. Når man får uddannelsesorlov, skal det følges op, om man deltager i den obligatoriske undervisning, afleverer opgaverne eller går op til prøverne, og om der er afbrydelser i kurset, om man er fraværende, og hvad årsagen så kan være, og om man afslutter kurset. Altså præcis det samme, som man gør i Undervisningsministeriet på en lang række uddannelsesinstitutioner: et tjek på, om man følger uddannelsen. Det synes vi faktisk er ganske rimeligt.

Hvad enten man nu er mere eller mindre forsket i uddannelsesorlov, er det selvfølgelig nedbrydende for forståelsen, at nogle tager uddannelsesorlov og ikke passer uddannelsen.

Jeg vil nu godt anfægte, at uddannelsesorlov ligefrem skulle være flaskehalsfremkaldende. Det viser sig faktisk på arbejdsmarkedet, at hvis der er noget, der er flaskehalsforebyggende, så er det uddannelse, og så er det også uddannelsesorlov, som kanaliseres ind i en uddannelse, som – kan man sige – der er bud efter på arbejdsmarkedet.

Det er kun på ét punkt, at der er nogle flaskehalse, det vil vi godt vedstå, og det er på sygeplejeområdet. Der kan man godt en gang imellem undre sig over, at arbejdsgiversiden er så nervøs for det ledelsesansvar, som de påberåber sig, og i stribevis giver orlov til sygeplejersker, både udvidet børnepasningsorlov og uddannelsesorlov, som jo baserer sig på et aftaleforhold, samtidig med at de tilkendegiver mangel på sygeplejersker.

Sådan er situationen rent faktisk, når man ser på det landet over, og det er sådan set det eneste sted, vi rigtig har flaskehalse, eller vi har mangel på arbejdskraft, og også – som hr. Aage Frandsen har været inde på tidligere i debatten – på daginstitutionsområdet, på børnepasningsområdet, altså alle de steder, hvor det offentlige op igennem 1980'erne forsømte sin forpligtelse til at etablere de uddannelsespladser, der var nødvendige.

Jeg er enig med hr. Aage Frandsen i – sådan som jeg nu forstod hr. Aage Frandsen – at det, vi gør her, er, at vi får realiseret orlovstanken, som jo har haft en lang fortid i diskussionerne og ideerne, i produktudviklingen. Der var mange af os, der for nogle år siden nærmest dannede et rejsehold, et BFU-hold, hvor vi rejste land og rige rundt og plæderede for betalt frihed til uddannelse. Det er vel i virkeligheden det, vi reelt er ved at få indført nu. Jeg erkender, at det ikke er en rettighed for den enkelte, men det er en mulighed for at aftale, og hvor man hvert femte år altså kan aftale sig til et år, som man kan bruge til hvad man vil.

Jeg kan forstå, at SF ikke på samme måde som regeringen vil have orloven som en mere integreret del af dagpengesystemet, i hvert fald forstået på den måde, at det ikke skal forlænge dagpengeperioden. Jeg synes ikke, at det er nogen specielt god konstruktiv, dynamisk arbejdsmarkedspolitik, som åbner mulighed for, at folk kan være i dagpengesystemet i ni år.

Det, vi gør, og det, hele lovkomplekset her lægger op til, er at give folk umiddelbare kvalifikationer, som giver dem en indgangsbillet til arbejdsmarkedet, og det gør vi bl.a. igennem uddannelse i stigende grad. Jeg ved ikke, om jeg har sagt det tidligere i dag, men hvis jeg ikke har sagt det, så vil jeg da godt sige det nu, og hvis jeg nu har sagt det før, så må man undskyldte min gentagelse, men det, vi kan se i handlingsplanerne samlet set, er, at mere end to tredjedel af aktiviteten i handlingsplanerne faktisk er uddannelse, og det siger noget om, hvordan

arbejdsmarkedspolitikken udvikler sig i disse år, nemlig at der i stigende grad lægges uddannelse ind, og det er selvfølgelig, fordi vi ved, at hvis folk skal have en tilknytning til arbejdsmarkedet, så handler det om, at man har nogle umiddelbare kvalifikationer, som der er brug for.

Det er derfor, vi også har været optaget af, at der fortsat kan være både korte forløb, kortvarige daghøjskoleophold, lidt længerevarende daghøjskoleophold, men også at man, som hr. Aage Frandsen sagde, kunne strikke nogle lange forløb sammen. Og det er der jo stadig væk mulighed for. Der er stadig væk mulighed for at tage sin uddannelsesorlov, få aftalt en uddannelsesgodtgørelse på et par år og altså over en 3-årig periode få tilrettelagt en uddannelse, som i forhold til SiD, i forhold til KAD og i forhold til HK er voksne erhvervsuddannelsesforløb, som vi synes der skal udvikles meget mere af, end det er sket.

Undervisningsministeren har lagt op til det ved at bryde lidt med de normale, traditionelle styringsmekanismer. Jeg gør det lidt på en anden måde i mit forslag, men det er nu så ligegyldigt. Det, det handler om, er, at vi politisk siger til parterne: Nu vil vi altså have nogle lange, voksne erhvervsuddannelsesforløb, simpelt hen fordi vi skal skynde os at få de mange, som ikke har fået uddannelse, til forholdsvis hurtigt at blive faglærte håndværkere, eller hvad man nu skal kalde dem for, men altså give dem en kompetencegivende uddannelse.

Så vil jeg godt sige til hr. Tom Behnke, at det er rigtigt nok, at der er en del beføjelser i lovforslaget her. Det hænger lidt sammen med, at der jo er nogle vurderinger her i lovforslaget, hvor AF skal ind og skønne, hvorvidt den enkelte har mulighed for at få sin aftalebaserede børnepasningsorlov, hvorvidt den enkelte kan få rykket sin uddannelsesorlov længere frem end det halve år, eller om man overhovedet kan få godkendt sin uddannelsesorlov; det afhænger lidt af indholdet.

Det er ikke, fordi jeg på nogen måde vil snyde Folketinget for indblik i det her, men det kan være meget svært at lave jura og paragraffer på nogle skønsbeføjelser, som kan være forskellige, og som kan vurderes forskelligt i de forskellige regioner, fordi arbejdsmarkedet jo er ikke ens; altså det københavnske arbejdsmarked er jo anderledes end det ringkøbingiske arbejdsmarked, hvis man nu kan sige det på den måde; dér er betydelig mere gang i udviklingen, og det er lidt baggrunden for det.

Så er der en anden årsag til at give beføjelser inden for arbejdsmarkedets område – det er noget af det, som jeg ved Fremskridtspartiet oven i købet også er optaget af – nemlig at sikre, at arbejdsmarkedets parter også har en meget stor indflydelse på arbejdsmarkedspolitikken, og det åbner man jo for i forbindelse med den udmøntning, der kan være af nogle politisk angivne mål for arbejdsmarkedspolitikken.

Så spørger fru Jette Gottlieb: Hvad ligger der i den passive rådighed? Der ligger præcis det samme, som der gør i det nuværende system, hvor der jo i alle de tilbud, der er i handlingsplanen, er en passiv rådighed. Det betyder, at man ikke skal fare rundt i alle verdenshjørner og søge efter arbejde, men det betyder, at hvis der er et job inden for det område, hvor man nu har haft sit tidligere virke, så skal man tage det.

Men det er klart, at sådan noget skal håndteres med en vis form for elegance og hensyntagen, hvad der faktisk også sker allerede nu, nemlig på den måde, at hvis der er nogle andre, der umiddelbart står og ikke er i tilbud, så skal man selvfølgelig ikke afbryde folk, der er i gang med at tage et certifikatkursus eller er ved at gøre sig færdig på hf, eller hvad det nu kan være. Selvfølgelig skal man ikke det. Og sådan optræder arbejdsmarkedsmyndighederne faktisk heller ikke. Men der er for så vidt ikke noget nyt i den passive forsørgelse som begreb i forhold til det, vi kender i det nuværende system.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af lovforslag nr. L. 22: Forslag til lov om ændring af lov om kommunal aktivering. (Ændring af ydelser og tilbud m.v.).

Af socialministeren (Karen Jespersen).
(Fremsat 4/10 95).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Inger Bierbaum (S):

Vi vil i Socialdemokratiet støtte forslag, der motiverer unge til at få uddannelse og dermed bedre muligheder for varig beskæftigelse. Det er fremgået af hele den debat, vi har haft i dag.

Dette forslag om ændring af lov om kommunal aktivering skal ses i sammenhæng med en række andre forslag til fremme og forbedring af uddannelsesmulighederne for unge og også for kontanthjælpsmodtagere, nemlig i et forløb af 18 måneders tilbud – en udvidelse fra de nuværende 6 måneder. I de senere år har en alt for stor gruppe unge ikke fået en uddannelse, og det skal der rettes op på ved at forstærke indsatsen over for disse unge.

Ved vedtagelse af lovforslaget skal der i kommunerne ske en styrkelse af både rådgivningen og vejledningen over for unge kontanthjælpsmodtagere. Specielt skal vægten lægges på uddannelsesmulighederne, og det gælder både det ordinære uddannelsessystem og alternative, tilrettelagte aktiveringsstilbud, der blander uddannelse og praktik. Med øgede kvalifikationer vil også kontanthjælpsmodtagere være bedre rustede til fremtidig beskæftigelse på arbejdsmarkedet.

Den forbedrede indsats gælder især for de unge under 25 år. De skal nu også have udarbejdet en handlingsplan – og det senest efter 13 ugers kontanthjælp – som giver både ret og pligt til et tilrettelagt uddannelsesforløb i de 18 måneder:

For kontanthjælpsmodtagere over 25 år skal handlingsplanen som nu udarbejdes senest efter 6 måneder.

Men handlingsplanen skal tilrettelægges individuelt. Den skal være relevant i forhold til arbejdsmarkedets behov, og der skal som sagt lægges stor vægt på uddannelsesaktiviteten. Handlingsplanen skal i øvrigt revideres hver 6. måned af hensyn til eventuelle justeringer.

Da forslaget lægger vægt på et individuelt uddannelsesforløb i almene jobtræningspladser så begrænses de til unge, som i forvejen har en kompetencegivende erhvervsuddannelse, eller til unge, der forinden har været igennem et 18 måneders forløb. Er det tilfældet, vil der som i dag skulle stilles et jobtræningstilbud på 6 måneder til rådighed. Alle skal som i dag selvfølgelig stå til rådighed for det ordinære arbejdsmarked.

I forbindelse med harmoniseringen og aktiveringsindsatsen over for alle unge, både dagpengeberettigede og kontanthjælpsmodtagere, foreslås det, at unges – de 18-24-åriges – beskæftigelsestillæg fastsættes til 8 kr. pr. time, og for unge over 25 år vil tillægget fortsat være de 15 kr. Disse beløb lægges så oven i kontanthjælpen, og herefter vil de matche en halv dagpengesats eller anden uddannelsesydelse nogenlunde.

Ifølge forslaget vil kontanthjælpsmodtagere over 25 år også kunne få adgang til voksen- og efteruddannelse i lighed med dagpengemodtagerne, og det er en god ligestilling.

Der lægges også op til, at igang sætningssydelsen går fra at være en retsbestemt ydelse til at være en skønsbestemt.

De økonomiske beregninger bliver en merudgift på ca. 62,5 mio. kr. i 1996 stigende til ca. 100 mio. kr. i de følgende år. Dette deles så mellem stat og kommune, og det skal selvfølgelig forhandles imellem parterne i det kommunale styre.

Dette forslag til ændring af lov om kommunalt aktiveringstilbud vil efter Socialdemokratiets opfattelse motivere en meget stor gruppe af unge til at få en uddannelse – den gruppe unge, som i dag ikke får nogen som helst uddannelse overhovedet. Vi kan derfor anbefale forslaget.

Jeg vil desuden gerne have lov at sige, at jeg har lovet CD's ordfører, som ikke kan være til stede her i aften, at meddele, at CD støtter lovforslaget.

Flemming Oppfeldt (V):

Lad mig sige med det samme: Det ligger lidt tungt med Venstres tilslutning til dette lovforslag. Udgangspunktet for vores stillingtagen til velfærdssamfundets udvikling er, hvorvidt flere eller færre kommer fra passive ydelser til aktiv beskæftigelse. Vi har svært ved at se, at dette forslag ændrer væsentligt på det forhold. Faktisk mener vi, at forslaget på ét punkt stiller de socialt dårligt stillede ringere.